

ESOLi novice

Vas zanima prilagodljiva javna razsvetljava? ESOLi je pravi odgovor!

Št. 2

Poletje 2011

Kazalo

ESOLi delavnice po vsej Evropi	1
Primeri dobre prakse	2
Novice o razsvetljavi in energetske učinkovitosti	3

ESOLi delavnice po vsej Evropi

Projekt **ESOLi (ang.: Energy Saving Outdoor Lighting)** zaključuje prvo leto aktivnosti. Pregled doseženih rezultatov in naslednjih nalog se je v mesecu maju odvijal na sestanku 16 projektne partnerskih organizacij v švedskem mestu Göteborg. Istočasno kot Esoli delavnica je 10. maja potekal tudi dogodek, ki je za nordijsko regijo z vidika razsvetljave najpomembnejši, sejem Elfack.

Zahvaljujoč izvrstni organizaciji organa za promet in javni transport v Göteborgu ter švedske uprave za transport, je **Esoli delavnica** odlično uspela. Na njej je sodelovalo več kot 50 udeležencev, večinoma predstavnikov občin in podjetij iz Švedske, prav tako pa tudi partnerji Esoli projekta iz 13 drugih evropskih držav. Pozitivna energija in karakterna raznolikost vseh prisotnih sta še posebej s t.i. 'kratkimi sestanki' pripomogli k številnim uporabnim predlogom o marketinškem prodoru sistemov pametne prilagodljive razsvetljave.

Še vreme je bilo v prid delavnice, švedska zahodna obala je bila prekrita z zgodnjim poletnim soncem. Vsi udeleženci so bili navdušeni nad obiskom sejma Elfack, kjer so številni pomembni predstavniki industrije predstavili več zanimivih informacij in novosti o javni razsvetljavi, predvsem o svetlobnih virih, opremi in sistemih upravljanja. Več na spletni strani <http://www.nyttljus.se/esoli-workshop-goteborg.asp>.

19. maja, torej kmalu po švedski delavnici, je Nemčija v sklopu Berlinskih dni energije 2011 izvedla svojo prvo ESOLi delavnico. Prisotnih je bilo več kot 80 udeležencev. Predstavniki podjetij javne razsvetljave, javnih objektov, energetske agencij, lokalnih skupnosti, znanstvenih organizacij, kot tudi številni svetovalci so pozorno sodelovali pri predstavitvah. Trije primeri dobre prakse izvedeni v treh nemških lokalnih skupnostih so bili predstavljeni v sklopu obstoječih pametnih rešitev javne razsvetljave. V povezavi s primerljivimi projekti je bilo govora tudi o pametni tehnologiji, kot so npr. LED sistemi upravljanja, ki imajo velik energetske in ekonomske potencial. Ne smemo pa zanemariti inovativnih finančnih modelov za javno razsvetljava, kot je

npr. pogodbeno financiranje, in možnosti, ki jih nudi zeleno javno naročanje.

V letu 2011 bo v 14 državah partnericah organiziranih 28 informativnih delavnic, ki bodo nadgrajene s seminarji za usposabljanje strokovnjakov za razsvetljavo. To je le nekaj aktivnosti predvidenih v sklopu projekta ESOLi. Več informacij nudi spletna stran www.esoli.org.

Projekt ESOLi je namenjen promociji energetsko učinkovitih rešitev javne razsvetljave po vsej Evropi in povečanju števila pametnih sistemov razsvetljave. Finančno ga podpira program Evropske komisije Inteligentna energija Evropa. **ESOLi nudi informacije in nasvete lokalnim skupnostim** v zvezi z načelnimi in podrobnimi vprašanji o sodobni razsvetljavi, prav tako pa tudi podporo pri razvoju konkretnih praktičnih orodij. Dve orodji, katalog primerov dobre prakse in računsko orodje za primerjavo (benchmarking) energijskih kazalnikov, bosta kmalu na voljo na projektni spletni strani.

Primeri dobre prakse

V tem poglavju predstavljamo izbrane primere projektov pametne javne razsvetljave različnih tipov in obsega, izvedene v posameznih evropskih državah.

Provincia Bergamo (Italija)

Oddelek za avtoceste in transport province Bergamo upravlja z več kot 130 sistemi javne razsvetljave z več kot 10.000 svetili, poleg tega pa še s svetlobnimi napravami v tunelih in s semaforizacijo. Že vrsto let postopno uvaja inovativne in učinkovite rešitve javne razsvetljave v prakso.

Poleg drugih prilagojenih rešitev so v uporabi tudi daljinski sistemi za nadzor posameznih svetil, uvajajo se svetlobno visoko zmogljiva svetila z LED tehnologijo, vgrajujejo se energijsko učinkovitejša svetila z daljšo življenjsko dobo in nameščajo pasivni, varni stebri. Rezultati:

- **skupni prihranki** v šestih letih: 1.900.000 €, kar je enakovredno 34% prvotnih stroškov javne razsvetljave, prav tako tudi zmanjšanje izpustov CO₂ za 8200 ton;
- nezanemarljivi prihranki vezani na vzdrževanje;
- višja učinkovitost naprav in zagotovljena večja varnost prebivalcev;
- manj popravil/gradbišč na cesti.

Posebna pozornost je bila namenjena ustreznemu projektiranju razsvetljave, ki stremi k optimizaciji rednega vzdrževanja: cilji so manjša raba energije, znižanje stroškov vzdrževanja, povečana varnost na 1400 km cestnega omrežja.

Pilotni projekt v Pragi

V januarju 2011 so v Pragi v Smichovem okrožju vgradili nov, mednarodno uveljavljen sistem javne razsvetljave. Svetila (razsvetljava razreda ME2) so bila nameščena v ulici Plzeňská.

Osnovni cilj tega projekta je predstavitev možnosti učinkovite osvetlitve širšega prometnega pasu, ki obsega do pet cestnih voznih pasov in dve tramvajski progi.

Sistem omogoča kontrolo osvetlitve preko računalnika in spletnega vmesnika. Tako je mogoče kadarkoli izklopiti ali vklopiti razsvetljavo, kot tudi uravnavati raven zatemnitve. Sistem omogoča nadzor nad delovanjem in lokalizacijo ter

prijavo napak, kar pomeni učinkovito in uspešno upravljanje z javno razsvetljavo.

Zasnova temelji na kabelski povezavi med posamezno svetilko in nadzornim centrom (ang.: PLC, power line communication). Podatki o vsaki svetilki so zbrani v nadzornem centru in se s pomočjo GPRS prenašajo v spletni strežnik.

Novice o razsvetljavi in energetski učinkovitosti

V tem poglavju vam predstavljamo informacije o zanimivih prihajajočih dogodkih, možnostih financiranja in druge koristne namige vezane na razsvetljavo.

Prva ESOLi delavnica v Italiji

23. junija 2011 se je v Brescii odvijala prva italijanska ESOLi delavnica, ki jo je organizirala organizacija Gruppo Impresa. Strokovnjaki so predstavili zanimive informacije o energetsko učinkovitih rešitvah javne razsvetljave, primere projektov izvedenih s strani lokalnih skupnosti ter možnosti sodelovanja s podjetji z energetskimi storitvami. Druga delavnica se bo v Italiji odvijala jeseni 2011. Za več informacij se obrnite na: kubanyi@gruppoinpresa.it.

7. okvirni program (ang.: 7th Framework Programme) – Razpisi 'Energija' pred vrati

Naslednja objava razpisov pod naslovom Energija (ang.: 'Energy') 7. okvirnega programa bo 20. julija 2011. Trenutno je načrtovanih 5 razpisov. Področja vsebujejo tudi tematski sklop 'Pametna mesta'. Okvirni program FP7 podpira razvojne in demonstracijske dejavnosti, ki pospešujejo napredek stroškovno učinkovitih tehnologij za energijsko trajnostno gospodarstvo. Povezava: <http://cordis.europa.eu/fp7/energy/>

Začetek nove EU iniciative 'Pametna mesta in skupnosti'

Mesta so ključna pri doseganju EU cilja za 20% prihranek energije do 2020 in pri razvoju nizkoogljičnega gospodarstva do 2050, saj se v njih porabi kar 70% energije na ravni celotne EU. Mesta, ki stremijo k pametnim, nizkoogljičnim energetskim sistemom, imajo možnost velikih prihrankov: varčevanje z nižjo rabo energije, z razvojem inovativnih energetskih tehnologij

omogočena nova delovna mesta, spodbujanje podjetništva z novimi poslovnimi priložnostmi, čistejši zrak in kvalitetnejše življenje. Inovativna integracija različnih tehnologij, ki naredijo mesta in skupnosti 'pametne', zahteva predanost in tesno sodelovanje lokalnih služb, prebivalcev, industrije (npr. energija, gradnja, promet), finančnih ustanov in stroke. S tem namenom je bil s 21. junijem 2011 zagotovljen začetni proračun v vrednosti 80 milijonov evrov. Sprva bo iniciativa odvisna od drugih EU pobud (Strategic Energy Technology (SET)-Plan, "Covenant of Mayors", CONCERTO, CIVITAS, Green Digital Charter). Prvi razpis bo v okviru FP7 Energija objavljen 20. julija 2011. Več na: http://ec.europa.eu/energy/technology/initiatives/20110621_smart_cities_conference_en.htm.

Mednarodna konferenca: Svetloba 2011 (Light 2011): EKOLOGIJA-GOSPODARSTVO-UČINKOVITOST, od 21. do 23. septembra, Praga (Češka)

V češki prestolnici bo potekala konferenca z namenom predstavitve znanstvenih in tehničnih dosežkov strokovnjakov aktivnih na področju razsvetljave in sorodnih dejavnosti. Možnost neposrednih pogovorov udeležencev iz različnih evropskih držav in organizacij bo pripomogla k pestri izmenjavi strokovnih izkušenj. Več si lahko preberete na: http://www.svetlo2011.cz/index_an.htm.

ESOLi delavnice na Češkem – jesen 2011

Na Češkem bosta v organizaciji podjetij ELTODO in SEVEN organizirani dve ESOLi delavnici za promocijo dobrih primerov pametne javne razsvetljave. Prva se bo 8.9.2011 odvijala v Pragi, druga pa 6.10.2011 v Brnu. Več novic si lahko preberete na spletni strani www.esoli.org.

Strokovna konferenca o oblikovanju razsvetljave (Professional Lighting Design Convention) – Madrid (Španija), od 19. do 22. oktobra 2011

PLDC je tridnevna konferenca, na kateri bodo mednarodno uveljavljeni strokovnjaki in njihovi mlajši kolegi predstavili okrog 65 prispevkov v štirih tematskih sekcijah. Konferenco bo spremljala strokovna razstava, ki bo proizvajalcem omogočila predstavitev svojih podjetij in izdelkov ter izmenjavo poslovnih stikov: <http://www.pld-c.com/>.

LUCI letna skupščina - Göteborg (Švedska), od 16. do 19. novembra 2011

Po Gwangju (Koreja) v letu 2009 in Chartresu (Francija) v letu 2010 so predstavniki mest in mednarodni strokovnjaki s področja razsvetljave vabljeni v Göteborg (Švedska) na letno skupščino LUCI 2011. Gre za ključen dogodek v okviru

koledarja LUCI dejavnosti, na katerem si bodo mesta v okviru konferenčnega programa, vodenih ogledov in podelitve nagrad City People Light lahko izmenjala izkušnje in znanje. Program dogodka si lahko ogledate na povezavi: <http://www.luciassociation.org/images/stories/PDF/luci-055-2011-goteborg-rep.batwebplanche.pdf>.

Če vas zanimajo ESOLi novice in dogodki v vašem domačem okolju, se obrnite na projektne partnerje iz vaše države.

Vključite se! Ne odlašajte in stopite v stik z ESOLi partnerji!

Koordinator:	ga. Sabine Piller Berliner Energieagentur GmbH (BEA), Nemčija
Projektni partnerji:	European Lamp Companies Federation aisbl, Belgija Black Sea Regional Energy Centre, Bolgarija ELTODO EG, Češka SEVEn, Strediško pro efektivni vyuzivani energie, o.p.s., Republika Češka SITO Oy, Finska City of Göteborg, Traffic and Public Transport Authority, Švedska Selc Ireland Ltd, Irska Gruppo Impresa Finance s.r.l., Italija Ekodoma, Latvija Luminext BV, Nizozemska Agency for Road and Transport, City of Oslo, Norveška Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., Poljska Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o., Slovenija Javna Razsvetljava d.d., Slovenija SECE - Spanish Society of Electric Constructions, Španija
Spletna stran:	www.esoli.org
Trajanje projekta:	20/04/2010 - 19/04/2013
Vrednost:	2.112.996 EUR (sofinanciranje EK: 75%)
Pogodba:	IEE/09/927/SI2.558319

